

- Forside
- Blog
- Læseklubben
- Quizzer
- Vi anbefaler
- Noget der ligner
- Litteraturlister
- Tema
- Artikler

- ▣ Ham, de ikke kan komme udenom
- ▣ Hævnmord
- ▣ Med spids pen og rød tusch
- ▣ Lad de små får komme
- ▣ Sød tøs
- ▣ Mellem barndom og ungdom
- ▣ Drømmefugle
- ▣ En skæv indfaldsvinkel
- ▣ Bomben i bogen
- ▣ Et år med en bog
- ▣ En sømands visit
- ▣ At lege og skabe af intet
- ▣ Søn af en modig kvinde
- ▣ Numre fra en masse liv
- ▣ Tidligere artikler

- Forfattere
- Litteraturanalyser
- Ekspertpanel
- Videoklip
- Arkiv
- Læs bogen
- Køb bogen

Podcast

Litteratursiden.dk - Artikler - 2008 - Ham, de ikke kan komme udenom

Artikler

Ham, de ikke kan komme udenom - interview med Henriette E. Møller ved udgivelsen af "Kaiser"

Gitte Fangel, Viborg Bibliotekerne

3 kvinder - hustru, datter og barnebarn ... Ebba, Agnete og Ida - er samlet ved Alberts dødsleje. Et langt liv er ved at være slut og kvinderne tænker hver for sig tilbage.

Handlingen foregår over 3 dage med omkring en måneds mellemrum - hvorfor har du valgt denne måde at strukturere på?

Jeg havde fra før jeg begyndte at skrive romanen et ønske om at strukturere handlingen, så indholdet var koncentreret omkring disse tre dage.

Mit ønske var, at komprimere indholdet, så den handlingsmæssigt skulle udspille sig over kort tid, men med så stort et mellemrum mellem dagene, at der stadig kunne ske en udvikling med personerne.

Desuden tænkte jeg, at vi jo i virkeligheden ikke lever vores liv opdelt i kapitler, men i dage. Derfor gav det god mening for mig, at datoerne var skelettet, som handlingen skulle hænges op på.

Jeg tænker selv meget strukturelt, når jeg skriver.

At en handling er forankret i en tidsmæssig struktur giver mig et overblik, det giver mig en fornemmelse af, hvor mine personer er tidsmæssigt.

En helt personlig forklaring til hvorfor det netop var disse tre dage, jeg valgte, er, at min farfar døde den 7. april på præcis samme tidspunkt, som Albert Kaiser dør på. Min farmor døde den 5. maj, som 2. del udspiller sig på, og min far døde den 8. juni, som er dagen for den afsluttende del.

Det spiller naturligvis ingen rolle for læseren, men det er en struktur, der var vigtig for mig.

Der udkommer flere romaner lige nu, der tager afsæt i 2. Verdenskrig - hvorfor gør din?

Jeg ser, 2. verdenskrig som en interessant parentes i den nyere danske historie, og netop da den er så veldokumenteret, er det en mulig scene at bruge trods det, at jeg ikke selv har oplevet krigen.

Netop fordi der er så mange film og bøger, der beretter om krigen, er den ikke fremmed for mig.

Desuden synes jeg, at den stadig er en interessant scene at undersøge. Jeg er af den mening, at det er vigtigt at kende sin historie, og med det mener jeg både den personlige, altså familiens lille historie, men jeg mener også, det er vigtigt at kende den store historie.

Vi er alle en del af den fortælling, som vi kalder historien, og derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi kender til den.

2. verdenskrig er både en del af familien Kaisers og af Danmarks historie, og jeg tror, jeg ønsker at vise, hvor rodløs man kan blive, hvis man ikke kender til

Litteraturen lever!

- også på nettet

hverken den lille eller den store historie.

Ida er repræsentant for denne rodløshed. Hun er så optaget af nu-et, og derfor er hun i konstant bevægelse. Hun lever op til den udtalelse af Ida, som Ebba drillede hende med, da hun var barn. Ebba udtalte Idas navn, så det lød som "I dag".

Fordi hun hele tiden bevæger sig, finder hun ikke roen eller tiden til at sætte sig ind i sine bedsteforældres eller mors historie. Og hun er slet ikke interesseret i historien om 2. verdenskrig.

Idet hun ikke kender sin families fortid, forbliver hun en smule fremmed overfor både sine bedsteforældre og sin mor. Det er først, da hun i begyndelsen af romanen bliver tvunget til at sidde ved sin dødende morfars seng i de mange døgn, at hun finder roen til at tænke dybere over sin egen og sin families situation. Og netop derefter kan hun træffe en beslutning, der kommer til at være afgørende for hendes fremtid, nemlig at hun må forlade sin kæreste.

Jeg ser 2. verdenskrig som et billede på de fortielser, hemmeligheder og forherligelser, der ofte finder sted i familier. I mange familier kan man have en tendens til at vedtage, hvem der er de gode, og hvem der er de onde uden at nuancere billedet.

Jeg ønsker at stille mig i rækken af forfattere og filminstruktører, der vil nuancere billedet af de tyske soldater og de handlinger, de danske modstandsmænd udførte. Hvis bare man kunne forstå, at ikke alle tyske soldater var onde, som Albert troede, og hvis bare Agnete kunne forstå, at hendes ungdoms syn på sin far var unuanceret, så er jeg sikker på, at deres skæbner ville have været lettere.

Hovedpersonerne lever en form for parallelliv - du kredser om "hemmeligheden". Er der altid en hemmelighed?

Jeg tror på, at alle familier har hemmeligheder, der enten bevares som tavse tabuer eller som stolte trofæer, der findes frem i de sene timer til familiefester.

Jeg synes denne opklaring eller undersøgelse af familiehemmeligheder er interessant, fordi hemmelighederne ofte er banale eller gennemgående i mange familier; men tavsheden gør, at de bliver mystiske og dermed mere interessante.

Jeg synes især familiehemmeligheder, der er bevaret siden bedsteforældres tid, er interessante, da de ofte er blevet omskrevet så mange gange af hviskende familiemedlemmer.

Generelt er det usagte interessant at undersøge, og det er også det, jeg tager fat på i "Kaiser".

Hvis Ebba havde fortalt Agnete om sin forelskelse i den tyske soldat, så er jeg sikker på, at Agnete ville have en større forståelse for sin fars fremmedgjorthed overfor hende.

Og hvis Albert havde fortalt kvinderne i Kaiser-familien om sine handlinger under krigen, er jeg sikker på, at de ville have set ham i et andet lys. Men han bevarer disse handlinger som noget, man ikke taler om og netop dét, at Agnete vokser op i en familie, hvor der er så meget, man ikke taler om, betyder, at hun selv får svært ved at italesætte mange af de handlinger eller beslutninger, hun kommer til at træffe. For hvor skal hun have fået ordene fra?

Hvis en familie har en hemmelighed, der er dyb og interessant nok, så er jeg sikker på, at en roman om den familie næsten kan skrive sig selv.

Hvordan vil du karakterisere kvinderne i forhold til romanens mænd og vice versa - kvinderne har hovedrollerne, men manden har lagt navn til "Kaiser"? Kvinderne i "Kaiser" er meget dominerende og selvrådige. De mener selv, at det er dem, der bestemmer.

At de ikke opdager, at de i virkeligheden ikke har meget magt, det er en helt

anden sag.

For det viser sig, at dem, de bestemmer over, er hinanden. De har, når det kommer til stykket, ikke meget magt over andre end hinanden.

Ebba får ikke sin tyske soldat.

Agnete bliver ikke Manfreds eneste kvinde, og Jakob kan godt undvære Ida. Men de er alle tre gode til at vende andres handlinger, så det fremstår som om, det er dem, kvinderne, der har bestemt, at sådan skal det være.

Det er Albert Kaiser, der har lagt navn til romanen, fordi det er ham, der er afsættet i den

Romanen handler om, hvordan disse tre kvinder kredser om ham. Og om hvor svær han er at nå. Albert er en person, de ikke kan komme udenom, selv om både Ebba og Agnete i perioder har tænkt, at de kunne.

Ebba tænkte på at forlade ham under krigen, og Agnete afskriver ham flere gange. Men netop fordi man ikke kan afskrive sig sin familie, sin fortid, sin barndom, kan disse kvinder ikke komme udenom Albert Kaiser. Og de lader ham da også dø med dem som en rundkreds omkring sig.

Men samtidig er Kaiser det efternavn, de alle fire bærer, og de er en del af hinandens skæbner.

Hvad driver dig som forfatter, og hvad driver din skriveproces?

Jeg tror, det i første omgang er sproget, der driver mig både som forfatter og i min skriveproces.

Jeg er meget fascineret af, hvordan man med få sætninger kan opbygge et univers, en person og en handling. Og det er netop lysten til at bruge sproget til skabe noget med, der driver mig som forfatter. Jeg har altid læst meget, og jeg har altid elsket at forsvinde i tykke romaner. Siden jeg var barn har jeg ønsket, at jeg selv kunne skabe sådanne universer, og jeg oplever samme forsvinden ind i teksten, når jeg selv skriver, som når jeg læser andres romaner.

Jeg tror også, det er ønsket om at blive læst, der driver mig som forfatter. Selvom det kunne være så nobelt at sige, at jeg ikke skriver for andres skyld, så vil jeg gerne vedkende mig, at min bog er mest levende for mig, når andre har læst den.

I skriveprocessen kan en god sætning drive mig langt. Det var eksempelvis den første sætning i "Jelne", der satte hele skriveprocessen af den roman i gang. Men drivkraften kan også ligge i den udfordring, det kan være at skrive en hel scene, som skal være afgørende eller smuk eller farverig. Jeg kan lide at skrive den slags scener, der ikke er for lange, men som er med til at nuancere billedet af én af mine personer. Det kan være den første dansescene i "Jelne", hvor Jelne danser med Henrik på kroen, eller det kan være scenen i "Kaiser", hvor Albert cykler gemmen København for at skynde sig hjem og stoppe Ebba, inden hun går ind på Mokka den aften i september. Den slags scener er ofte handlingsmæssigt mættede, da de foregår over kort tid i romanen. Dansen i "Jelne" varer ikke mere end fem minutter, og Albert cykler gennem Nørrebro på omkring ti minutter. Og på grund af denne tæthed synes jeg, de er interessante at skrive.

Vil du kommentere på din brug af navnesymbolik i "Jelne" og "Kaiser"?

Navnet "Jelne" var igangsættende for udviklingen af "Jelne".

Mit ønske med "Jelne" var, at jeg ville skrive en roman om ensomhed, og derfor skulle min hovedperson bære sin skæbne i sit navn.

Helt banalt var første idé til titlen på min anden roman, at den skulle have K som startbogstav.

Jeg ser "Kaiser" som 2. del af en planlagt trilogi, og da jeg selv har været bogopsætter på biblioteker ved jeg, at bøger på biblioteker bliver sat op alfabetisk og ikke kronologisk.

Jeg tænkte, da jeg arbejdede som bogopsætter, at hvis jeg engang skulle skrive flere bøger, så skulle deres titler bestemmes, således at de kunne stå både kronologisk og alfabetisk. Derfor var det ikke svært for mig at afgøre, at min anden roman i denne serie skulle have startbogstavet K.

Jeg brugte lang tid på at kigge i ordbøger under K, og faldt flere gange over "Kejser".

Min kæreste foreslog, at det kunne skrives som det tyske ord "Kaiser". Og da faldt det hele på plads for mig. Jeg fandt først titlen til "Kaiser", da jeg var færdig med at skrive den, men det var den slags titel, hvor jeg, da jeg endelig havde fundet den, tænkte, at den ikke kunne hedde andet.

Jeg læste hele mit manuskript igennem og tænkte, at Albert sagtens kunne være den gamle kejser, der dør omringet af sine stærke kejserinder.

Jeg har læst, at du gerne ville have skrevet "Ud at stjæle heste" - hvorfor lige den?

Der er rigtig mange bøger, jeg gerne ville have skrevet og "Ud at stjæle heste" er bestemt én af dem.

Jeg synes, at det er en helt fantastisk roman.

Den er handlingsmæssigt meget stærk, og Per Petterson arbejder med store og tunge tematikker i den.

Og så gør han det på en meget underspillet måde, som jeg gerne vil kunne gøre.

Jeg synes ofte, der er en forskel på romaner i skabelsen af personerne.

Visse forfattere skriver fremragende romaner, men jeg er gennem hele læsningen af deres romaner bevidst om, at dette er en roman.

I Per Pettersons tilfælde glemte jeg, at det var en roman. Jeg var overbevist om, at jeg var en del af det univers, han skildrede. Hans skildringer af personerne, stederne og handlingerne var så troværdige, hans personer var så fulde af blod, at jeg ikke tænkte, at nu sidder jeg og læser.

Det er en stor kvalitet i mine øjne.

Faktaboks:

Debut i 2007 med romanen "Jelne"

Legater og priser i 2007:

Munch-Christensens Kulturlegat

Statens Kunstfonds treårige arbejdslegat

Danske Banks Debutantpris

Lån "Kaiser" på biblioteket bibliotek.dk

Publiceret 18. marts 2008

Opdateret 3. juni 2008

 [Print denne side](#)